

Milosť, ktorá zabíja a rodí

Biblický text: Rímskym 6,1-8 ¹*Čo teda povieme? Máme zotrvať v hriechu, aby sa rozhojnila milosť?* ²*Vôbec nie. Ktorí sme umreli hriechu, ako budeme ešte žiť v ňom?* ³*Či neviete, že ktorýkoľvek boli sme pokrstení v Krista Ježiša, v Jeho smrť sme boli pokrstení?* ⁴*Krstom sme teda spolu s Ním boli pochovaní do smrti, aby tak, ako bol Kristus vzkriesený slávnou mocou Otcovou, aj my sme chodili v novote života.* ⁵*Keď sme sa stali jedno s Ním podobnosťou Jeho smrti, práve tak jedno s Ním budeme aj podobnosťou vzkriesenia* ⁶*vediac, že náš starý človek spolu s Ním bol ukrižovaný, aby bolo zničené hriešne telo a my sme neboli viac otrokmi hriechu.* ⁷*Ved' kto umrel, je ospravedlnený od hriechu.* ⁸*Ak sme však umreli s Kristom, veríme, že s Ním budeme aj žiť.*

Slová ap. Pavla v liste Rímskym: „*Čo teda povieme? Máme zotrvať v hriechu, aby sa rozmnožila milosť?* – *Vôbec nie! Ako by sme my, ktorí sme zomreli hriechu, v ňom ešte žili?*“ (Rimanom 6,1–2) sú jeho argumentáciou proti tzv. „učeniu o lacnej milosti“, ktoré poznala už prvotná cirkev. Je to milosť bez uznania Ježiša Krista ako Pána a chápania Krista ako „symbolu lásky“.

Pavol na jednej strane jasne potvrdzuje, že ospravedlnenie je zadarmo – je to Boží dar, nie naša zásluha. Potvrdzuje, že milosť je dostačujúca, kríž je dostačujúci – Kristova smrť a vzkriesenie už naplnili všetko, čo bolo potrebné pre našu záchranu. Na druhej strane ale hovorí, že **milosť nemôže byť zneužitá ako lacná licencia na hriech**.

Hneď po tom, ako Pavol potvrdzuje, že milosť je **bezplatná a plná**, ostro hovorí: „**Vôbec nie!**“ (Rim 6,2). To nie je len „NIE“ hriechu, je to odmietnutie **myšlienky zneužitia milosti**. Problém tu **nie je milosť** – problém je **človek, ktorý sa snaží milosť používať bez Krista**, ako by milosť bola povolením k nezodpovednosti, bola otvorenou cestou našej lenivosti alebo sebeckosti, jednoducho našej hriešnosti. Takto pochopená a uchopená milosť **zrádza samú seba**: keď sa začne používať ako ospravedlnenie pre hriech, stáva sa **lacnou milosťou**, ktorá **nenaplnia to, čo Kristus vykonal**. Je zneužitím Božej dobroty.

U Pavla to nie je zneužitím pravdy evanjelia, ktoré jasne deklaruje Božiu lásku k hriešnikovi a jeho záchranu cez vieru v Božieho Syna — naopak, **chráni ju** pred tým, aby bola zneužitá. Je to, ako keby hovoril dnešnému poslucháčovi: „*Áno, milosť je zadarmo, si milovaný Pánom Bohom a zachránený cez vieru mocou Golgoty — ale milosťou sa nezoslabuje Boží zákon, ale naplnia nový život v Kristovi*“. Inými slovami povedané – prijať milosť neznamenať ostať v hriechu, ale zamilovať si Pravdu, žiť pre Pravdu, ktorá nás oslobodila a oslobodzuje od každého hriechu, znamená to žiť vierou v moc Golgoty. **Milosť totiž nie je prejavom Božej zhovievavosti voči môjmu starému životu, ale Boží rozsudok nad ním**, ktorý Pán Boh vykonal na osobe svojho jediného Syna. Jeho smrťou nás omilostil a preniesol zo smrti do života. Nie pre to, aby sme ďalej kráčali v spôsoboch starého života, ale aby sme chodili v novote života (R 6,4).

Jeden väzenský kaplán rozprával príbeh muža, ktorý si odpykával dlhoročný trest za násilný zločin. Ten muž bol tvrdý, cynický a presvedčený, že už nikdy nemôže byť iný. Raz mu kaplán priniesol list – bol od matky obete. V liste stálo iba niekoľko viet:

„Neviem zabudnúť, čo sa stalo. Bolí to každý deň. Ale od okamihu, kedy som sa rozhodla odpustiť ti, môj život začal byť znesiteľnejší. Modlím sa, aby si aj ty našiel nový život.“

Muž sa najprv rozosmial. Myslel si, že je to výsmech. No neskôr priznal, že ho tie slová začali prenasledovať. Hovoril: „Prvýkrát v živote som pochopil, že ma niekto vidí inak, než ako zločinca. A vtedy som si uvedomil – buď budem ďalej žiť ako ten starý človek, alebo musím zomrieť tomu, kým som bol.“

Kaplán neskôr povedal, že od toho momentu sa ten muž začal meniť. Nie zo strachu pred trestom, ale preto, že sa stretol s milosťou, ktorú si nezaslúžil.

Apoštol Pavol ide k samotnému jadru evanjelia. Už nejde len o otázku: „Môžeme pokračovať v hriechu?“ Teraz zaznieva hlbšia otázka: „**Kým sme sa vlastne stali?**“ Hovorí o **účasti na Kristovej smrti**. Pre Pavla je „milosť“ udalosťou, ktorá sa konkrétne dotkla života človeka, nie je to len pocit. Pavlove slová „...**boli sme pochovaní s Kristom**...“ – to nie je len obraz. Je to radikálny jazyk smrti. **Milosť je Boží zásah do ľudského života, v ktorom starý človek zomiera**. A to je niečo hmatateľné a viditeľné. Naše staré JA je pochované s Kristom v hrobe a spolu s Ním vstáva k životu nový človek. Človek plný moci Svätého Ducha a Kristovej prítomnosti a vlády. Človek, ktorého túžba je naplnená jedine Kristovou prítomnosťou.

Tu sa dostávame k miestu, kde sa láme všetka „*lacná milosť*“. Pretože nie je to Božia zhovievavosť voči môjmu starému životu, ani Boží súhlas s tým, kým som bol/a pred svojím stretnutím sa s Kristom, ani Božie potvrdenie môjho hriechu. **Milosť je Božím rozsudkom nad starým človekom** (R 6,6). A je to **zároveň oslobodzujúca pravda, ktorá hovorí, že sme „ospravedlnení od hriechu“** (R 6,7). Preto Pavol nepozná kresťanstvo bez smrti. Nie smrti tela, ale **smrti starého JA**, ktoré si chcelo ponechať Krista ako Záchrancu, ale nie ako Pána. Ten moment, na ktorom sa to všetko láme, je okamih našej viery. Nie nadarmo v liste Židom čítame: „**Bez viery nie je možné ľúbiť sa Bohu**...“ (Žid 11,6).

Pavol dnešný text ale nekončí pri smrti. Smrť s Kristom a v Kristovi nie je **cieľ**, ale otvorené **dvere**. „**Ak sme však umreli s Kristom, veríme, že s Ním budeme aj žiť**.“ (R 6,8). Nový život je ale možný len tam, kde starý život skutočne zomrel. Nový život je podľa Bonhoeffera učeníctvom a vedomým nasledovaním Krista. Je to rozhodnutie sa pre Neho. Je to každodenné zostupovanie z figovníka dole ako odpoveď na Ježišovo pozvanie, ktoré zaznelo Zacheovi: „**Zacheus, zostúp rýchlo, lebo v tvojom dome musím dnes zostať**.“ (L 19,5). Je to každodenné otváranie nášho srdca, nášho života Kristovi a pôsobeniu Ducha Svätého. Pretože milosť nie je sloboda zostať rovnakým, ale je to moc stať sa novým v Kristovi.

Pozvanie Kristovej milosti je platné každý deň celých 24 hodín. Jeho milosť nás nevolá len tešiť sa z Jeho lásky, ale volá nás vo viere s Ním zomrieť hriechu a povstať k novému životu s Ním a v Ňom. Životu nasledovania a učeníctva. Amen.